

(המשך מעמוד 6)

הבא, אך ירדה עלינו שעת-חירום נוספת — והנה הזדקפה המערכת, כסוס-מלחמה ותק לשמע תרועת-ההצוצה.

עם כל יוהרתו, מהונן הקומנדו מטבעו במנה גדושה של ביקורת עצמית קולקטיבית. אין לו ברירה: כי רק בדיקה כנה ומדוקדקת של השגיאות שנעשו, ביקורת מתמדת של שיטות הפעולה, מבטיחות את בטחונו בפעולה הבאה. על כן אין, אולי, בארץ כולה מקום בו נמתחת ביקורת כה רצופה, כה חריפה, כה מרחיקת-לכת על פעולות העושים הזה. כמו בישיבות המערכת עצמה.

ביקורת עצמית זו מההה גם היא תריס מפני שביות-רצון עצמית, העלולה להקנות את חוד המערכת ולהרדים את עירנותה. היא הגורם העיקרי לכך שבתים תריסר שנים ששה המערכת לחדש חידושים, לגסות שר טות חדשות, לשכלל ולהתפתח.

★ ★ ★

רוח הקומנדו אינה תלויה ברוחו של פרט זה או אחר. הלוחמים באים והולכים, אך רוח היחידה אינה משתנית. גם זו תכונה אופיינית ליחידה כזאת. יש בה מחזור גדול. יש לה אבידות בקרב. יש ולוחמים אינם יכולים עוד לעמוד ב"מתה, וחוזרים לעורף. יש ולוחם עובר ליחידה אחרת. יש ולוחם מרגיש: "די, עשיתי די והותר. הגיעה שעתו לדאוג ל"עצמי, לנוח, להסתדר. אני רוצה בשקט". לוחמים הולכים, וטירונים חדשים באים במקומם. עוברים ימים מעטים, והטירון שוב אינו טירון. רוח היחידה משתלפת עליו. כי לקומנדו יש אישיות משלו — העור מדת מעל לאישיות כל חבריה. יש לו נש"מ, יש לו לב קיבוצי.

זה ועוד: בקומנדו אין תפקיד גדול ו"תפקיד קטן, אין פעולה חשובה ופעולה פחות-חשובה. כל הפעולות וכל התפקידים חשובים במידה שחה — אם דרושים הם להצלחת המיבצע. אחרון המדורים בעתון חשוב לנו כמו המדור הראשון. העמוד הקל ביותר חשוב בעינינו כמו העמוד הפתוח במאבק ציבורי נ"עו. השער האחורי אינו נופל לדידנו מן השער הקדמי. כי הוא הכרחי להצלחת הפעולה. הוא מאפשר לנו למלא את התפקיד. הוא דרוש.

גם זהו לקח הקומנדו.

★ ★ ★

מה ניצחנו? במה נכשלנו? האם עולים נצחונותינו על כשלונותינו, או להיפך? מהו המאונן? מכל המחנה העצום של תש"ח, מכל אותו צבא-נצורים עולו וצהלה שיצא לשדות הקרב, הרינו היחידה העצמאית היחידה ש"שרדה בחיים. אולם סביבנו גדל דור חדש, דור שהושפע מרוחו של השבועון המסויים. דעותינו, שהיו במשך שנים ארוכות ב"חוקת טירוף יוצא-דופן, הפכו בשנים ה"אחרונות נחלתם של חוגים רבים. גופים חדשים קמו על פיהן. רבים דוגלים בהן, אף מבלי לדעת מניין ינקו את הדברים. יש החוזרים כיום על סיסמותינו, מילה ב"מילה, תוך התנכרות לנו. איננו רוגזים עליהם. הקומנדו אינו זקוק לתודה. הרעיון העיקרי שהנחיל לנו דור לתמי תש"ח היה רעיון השלום. לא שכחנו אותו אף לרגע אחד בתריסר שנים אלה. עדיין לא הצלחנו להשליטו במדינה. אבל עורנו ליצור אחירה של שאיפת-שלום, הרחוקה מאוד מאחירת ציחצוח-החרבות וההיסטריה המלחמתית, שהיתה כה אופיינית ללוחמי העורף בשנים הראשונות של המדינה.

הרעיון הגדול השני של מחנה תש"ח היה רעיון השוויון, הדמוקרטיה, ההתנגדות לשררה ולשרירות. גם אותו לא הצלחנו להשתיית במדינה לבטח. אך לכל הפחות עצרנו במידה מכרעת את המיצעד אל ה"רדנות. הטרדנו את הרודנים במאורותיהם. האם זה הרבה? האם זה מעט? אינני יודע. הדבר גם אינו פשנה לגבינו. לולא היינו משיגים בכל תריסר השנים ה"אלה אפילו הישג אחד, גם אז היינו מ"שיכים במאבק. ואילו ניצחנו לאורך כל החזית, לא היינו מרפים ממאבקנו. גם זו דרכו של קומנדו.

★ ★ ★

מה יביא המחר? מן הסתם מאבקים ומבחינים חדשים. אנחנו מוכנים. לא חגגנו השבוע את יום-השנה. הוא היה לנו יום-עבודה, כמו 4383 הימים ש"קדמו לו. אך לרגע זכרנו את התאריך, והצדענו ברוחנו לידידינו, שעמדו לימינו בימים טובים ורועים, לרבבות הקוראים השותפים בעבר, בהרה ובעתיד. לכל אחד מהם חלק חיוני במיבצע זה שלא נגמר.

"כרם היה לנבות הירועאלי אצל היכל המלך אחאב... כך היה נביא מודרני פותח את קינתו על מעשה של שרירות וגזל שהתרחש השבוע בגליל, ומן הסתם היה גם הוא זוכה לתשובת המלכות: "עובר ישראל!"

זהו סיפור של העיר כרמיאל, שלפי תכנית הממשלה נועדה ליישב עולים חדשים בין עכו וצפת.

הארמה שהמתכננים הועירו לכרמיאל, שייכת מדורות לאנשים שעובדו אותה והוציאו ממנה את לחמם. אך השליטים לטשו אליה עין ודין בעליה נחרץ, בדין נבות הירועאלי של ימי אחאב ואיזבל.

לי את האדמה שלי — זה המות שלי. בלי האדמה שלי אין לי מה לחיות!"

★ ★ ★
ארמה משוחררת — סגורה

אדמתם של תושבי בענה ודיר אל"א סדק היא סלעית וקשה לעיבוד. במור דותיו של הר הקמאנה, היורד אל בקעת בית-הכרם, בה עובר כביש עכו-צפת, מש"תרעות אדמות בני הכפר, אליהן היו יוצאים מדי בוקר, לעבד את חלקותיהם במחרשת העץ הערבית.

בין עצי הותימ, הנטועים בשפע, היו זורעים חיטה, פול ודוחן, מוציאים מחיתם בימי התורכים ובימי המנדט. הבריטים המציאו לבני הכפרים, המרוכזים בבקעה הפוריה, פרנסה חדשה. הם מצאו שאדמות ההר מעל הבקעה מתאימות לאימוני צבא. אך הדרך להרים מובילה בבקעה, והצבא הסכים לשלם לאנשי הכפרים סכום קבוע תמורת זכות המעבר והשימוש בקרקעו

ארבע לפנות בוקר, הקיפו שלו"ש שוטרים את ביתו של נבות המור, רדני, תושב כפר בענה בגליל התחתון, בשם בולוס בולוס. הם קפצו על חומת ה"אבן הגבוהה, המקיפה את החצר העניקה, היכו בנעליים מסומרות על דלת הברזל ו"קראו: "צא אלינו, יא בולוס! באנו לעצור אותך!"

בולוס סירב להיענות. "איני פותח את דלת ביתי בשעה זו של הלילה", קרא אליהם מבעד לדלת הנעולה. "בואו וקחו אותי, כמו שהתפרצתם לחצרי!"

מכות הכתף של השוטרים החסונים לא הועילו מול הדלת הכבדה. השוטרים פנו אל דלת העץ האחורית, החלו להלום בה במרץ מחודש. כשהצלוחו לשבור לבסוף את צירי הדלת ולהפילה על שולחן הזכוכית שהתנפץ לרסיסים, ניצב בולוס בולוס בר"וס, מביט בהם בחשיכה, כשלידו אחיו המהגנס, יוסף בולוס. מן החדר הסמוך בקע

עצור! מהיר שלט שהוצב עליידי השוטרים מבעוד יום, כדי למנוע את כניסתם של כל תומכי מלחמת בני הכפר ואוהדיה בשלטונות אשר עשקו אותם ואשר נסלו את פרנסתם. היה זה רק מחסום אחד מתוך רבים שנגרמו את האזור.

תיהם לתקופת אימונים קבועה. הסכום שר"לם לכל בעל חלקה, לפי מספר הדונמים הנמצא ברשותו.

מלחמת העצמאות הביאה לכפרים לוחמים מסוג אחר. אנשי פאוזי אל-קאוקגי, מפקד צבא השיחרור האומי, נכנסו לכפרים, הכריחו את תושביהם לכלכלם על חשבונם, כאשר, במסגרת אחת ההתקפות שלהם, עזבו אנשי קאוקגי את הכפר, מיהרו כל נכבדי בענה ודיר אל-אסד לכביש עכו, עשו ברגל את הדרך בת עשרים הקילומטרים עד לקחי צה"ל, הומינו את אנשי ישראל להי"נס לכפרם בטרם יחזרו לשם לוחמי קאוקגי.

צה"ל נכנס לכפרים רק לאחר חקירה ממו"שכת של הנכבדים.

ביום בהיר אחד, כשנה אחרי הכיבוש, הופיעה מכוניתו של המושל הצבאי ב"כיכרה של בענה. הרמקול הקטן הזעיק את כל תושבי הכפר ההררי, שמיהרו להתכנס סביבה. "המושל הצבאי מודיע," הידה ב"עבירת קול הכרוז, "שכל השטח מדרום לכביש עכו-צפת הוא מהיום והלאה שטח סגור והכניסה אליו אסורה למשך כל ה"חודש הקרוב."

קול בכי חנוק של ילדים. "יפה, קצין לוי," העיר בולוס, "הצלחת להפחיד את כל הילדים!"

קצין המשטרה, שאול לוי עמד רגע דומם ואחר הפליט בועם: "אין דבר, מבית הסוהר כבר נובל לשלוח מתכבים לאו"ם שמקפחים אותך!"

בולוס נכנס לחדרו, לבש את בגדיו, נשק לאשתו ולילדיו ויצא עם השוטר אל נידת המשטרה. לכל אורך הדרך רץ אחריהם אחיו של בולוס, יוסף כשהוא לבוש בגדי השינה הקלים. "לא הייתי בטוח מה רוצים לעשות אתו," סיפר למחרת לחבריו, שבאו לבקרו ממיטת חוליו, בה קדם כתוצאה מהלילה הקודם, "פחתי שם יירו בו ויגידו אחר כך שהוא ניסה לברוח. רציני לפחות להיות עדי!"

אך השוטרים לא ירו בבולוס — ולא מפחדו של נביא אלמוני, שיקום ויזעיק בנוסח אליהו: "הרצחת וגם ירשת?" הרצח לא היה ררוש. האדמה שנגולה ממאות הפל"ח הערביים, תושבי הכפרים בענה, דיר אל-אסד ונח"ל, כבר היתה בידיהם של הירור"שים העבריים. המחת יהיה טבעי, כדבריו של כאלד טיטי בן 60, שאמר: "אם יקחו

כך זה... מתחיל

וכך זה נאמר.

היחם בעוד מועד
בהשתלשלת
הקרת
קח
אליקסיר

של הביוקוספטיקאי
ד"ר א. רובין

המנוי —

קיבלת
חשבונך,
נא פרע
אותו בהקדם.

לאשה
בהריון

המתחה הנאה ביותר:
ספרו של פרופ. אשרמן
"לקואת אמהות"

להשיג בכל חנויות. כפי. מ